

Пасхальне послання
Патріарха Московського і всієї Русі КИРИЛА
архіпастирям, пастирям, дияконам, чернецтву
і всім вірним чадам Руської Православної Церкви

*Дивіться, яку любов дав нам Отець,
щоб нам називатися і бути дітьми Божими*

(1 Ін. 3, 1)

**Преосвященні архіпастирі, всечесні пресвітери й диякони,
боголюбні іноки та інокіні, дорогі брати і сестри!**

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Цими радісними і життєстверджуючими словами сердечно вітаю всіх вас, дорогі мої, і поздоровляю з великим і спасенним святом Пасхи.

Празником празників і торжеством із торжеств іменує Церква цей святий день устами одного із вселенських учителів — святителя Григорія Богослова. І в цьому є глибокий духовний смисл, бо *«настільки Пасха перевершує всі торжества, не тільки людські й земні, а й навіть Христові та для Христа здійснювані, наскільки сонце перевершує зірки»* (Слово 45. На Святу Пасху). У славному Воскресінні Господа Ісуса, яке стало найважливішою подією в історії спасіння людського роду, полягає самий сенс і глибинна суть нашої віри, серцевина і потужна сила християнського послання світові. Уся наша проповідь в ці дні вміщується лише у два слова. *«Христос Воскрес! — Сказавши це, що можу сказати більше? Все сказано!»* — вигукує святитель Філарет, митрополит Московський (Слово на день Святої Пасхи, 18 квітня 1826 року).

Історія людства після гріхопадіння Адама — це історія безперервної боротьби добра зі злом. Виявивши непослух Творцю, люди впустили у своє

життя й у світ гріх, а разом з ним — страждання і хвороби, тління і смерть. Але, найголовніше, гріх розлучив людей з Богом, Який зла не створив і чужий до будь-якої неправди. Жоден праведник не був спроможний подолати це трагічне розділення, цю величезну духовну прірву, оскільки виключно людськими силами зробити це неможливо. І тому, як каже святий Григорій Богослов, *«ми отримали потребу в Бозі втіленому і умертвленому, щоб нам ожити»* (Слово 45. На Святу Пасху).

Іншими словами, Воскресіння Христове стало тим проривом у вічність, завдяки якому була подолана людська обмеженість і втамоване жадання з'єднатися з Богом. Пасха — це торжество безмежної любові Творця до людей, *«бо так полюбив Бог світ, що віддав Сина Свого Єдинородного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне»* (Ін. 3, 16).

Та що значить святкувати Великдень у світі, пройнятому болем і стражданнями, знеможеному від воєн і конфліктів і сповненому ненавистю та злобою? Що значить співати *«смертю смерть подолав і тим, що у гробах, життя дарував»*, коли смерть залишається очевидним завершенням земного життя кожного з нас? Безперечно, Пасха не скасовує реальної присутності смерті у Всесвіті, але тепер людський біль і трагедія земного буття перемагаються Воскреслим Господом Ісусом, Який дарував нам, його учням і послідовникам, непоборну надію на здобуття життя вічного. Смерть відтепер для нас, християн, — вже не розлука, але радісна зустріч і жадане возз'єднання з Богом.

Христос, *первісток серед померлих* (1 Кор. 15, 20), показав нам єдино можливий шлях подолання гріха та смерті. Це шлях любові. І про цю любов ми покликані свідчити всьому світові. І свідчити покликані насамперед прикладом власного життя, *бо по тому пізнають усі, що ми учні Спасителя, якщо будемо мати любов між собою* (Ін. 13, 35).

Любов, яка, за словом апостола Павла, *є сукупністю довершеності* (Кол. 3, 14), — це найвища і найбільша з християнських чеснот. З переходом у вічність, коли ми сподобимось побачити Самого Господа, наша віра

перетвориться на знання, а надія на спасіння з милосердя Божого досягне здійснення. А проте *любов ніколи не перестане* (1 Кор. 13, 8) і ніколи не зміниться.

Як чудово пише святий Ігнатій (Брянчанінов), *досконалість християнства полягає в досконалій любові до ближнього* (Аскетичні досліді. Про любов до ближнього). А що значить «досконала любов»? Це любов, яка сягає любові до незнайомих людей, до недоброзичливців і навіть до ворогів. Це любов жертвна, яка перевершує усяке людське розуміння, оскільки не вкладається в рамки звичайної житейської логіки. Здобути її можна через духовний подвиг, що повертає благодать Божу, яка й дарує нам можливість відповідати любов'ю на ненависть і добром на зло.

Саме таку любов виявив до нас Христос, Який заради нашого спасіння зазнав страшних принижень, потерпів хресні страждання і болісну смерть. Його всепереможною і всеохоплюючою любов'ю було вщент знищене пекло, а для всього людства відкриті, нарешті, врата раю. За будь-яких обставин життя ми покликані пам'ятати про те, що насправді сили зла ілюзорні й не такі великі, бо не можуть зрівнятись із силами любові й добра, єдине джерело яких — Бог. Будемо пам'ятати й про те, що найкраща відповідь і дієвий засіб спротиву гріху та неправді — наша щира молитва, що виходить із глибини серця, і передусім — молитва соборна, принесена в храмі за богослужінням, найбільше ж — причастя Тіла і Крові Самого Спасителя в Таїнстві Євхаристії.

Переживаючи нині велику пасхальну радість і споглядаючи з благоговінням і трепетом на Повсталого з Гробу Христа Життєдавця, поділімося ж цією спасенною звісткою з ближніми і дальніми, щоб і вони побачили невимовне сяйво Божественної любові й разом із нами *благословили і прославили всечесне і величне ім'я Отця і Сина і Святого Духа*.

Нехай спасенне світло Воскресіння Христового, незбагненне для людського розуму, осяває незмінно наш життєвий шлях, навчаючи і втішаючи нас, роблячи причасниками і спадкоємцями Небесного Царства.

Радуйтеся, дорогі мої, бо
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС ХРИСТОС БОГ!

ПАТРІАРХ МОСКОВСЬКИЙ І ВСІЄЇ РУСІ

*Пасха Христова,
2016 рік*